

**REPUBLIKA HRVATSKA
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

PRILOG 1.

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA
DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE
ZA 2008. GODINU**

Zagreb, 27. lipnja 2008.

SADRŽAJ

1.	MAKROEKONOMSKI OKVIR	3
2.	PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	4
3.	RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	7
4.	PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA DRŽAVNOG PRORAČUNA	12
5.	RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	13
6.	IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI	14
7.	PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE	16

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Početkom 2008. godine nastavljena su pozitivna kretanja u realnom sektoru gospodarstva. Industrijska proizvodnja povećana je u prvih pet mjeseci na međugodišnjoj razini za 3,6%, realni rast prometa od trgovine na malo je u prva četiri mjeseca iznosio 2,2%, a građevinski radovi povećani su u prvom tromjesečju 10,2%. Povoljna kretanja u realnom sektoru praćena su i pozitivnim trendovima na tržištu rada, pa je u svibnju 2008. godine ukupan broj registriranih nezaposlenih osoba na međugodišnjoj razini smanjen za 30.589 ili 11,6%.

U 2008. godini očekuje se realni rast BDP-a od 4,5% što predstavlja blago usporavanje u odnosu na 2007. godinu kad je iznosio 5,6%. Takva kretanja su u najvećem dijelu rezultat nepovoljnih zbivanja na svjetskim financijskim tržištima povezanim s krizom sekundarnih hipotekarnih kredita u SAD-u, ali i visokog rasta cijena nafte i ostalih sirovina. Projicirani prosječni međugodišnji porast indeksa potrošačkih cijena za 2008. godinu iznosi 5,9%. Gospodarska aktivnost biti će ostvarena uz daljnje povećanje zaposlenosti te se očekuje daljnje smanjenje stope nezaposlenosti.

Tablica 1.: Osnovni makroekonomski pokazatelji

	2006	2007	I-IV 2008	I-V 2008
Bruto domaći proizvod, realni rast	4,8	5,6	-	-
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	4,5	5,6	5,3	3,6
Trgovina na malo, realna % godišnja promjena	2,1	5,3	2,2	-
Noćenja turista, % godišnja promjena	3,1	5,6	-3,4	-
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	9,3	2,4	13,1	-
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	3,2	2,9	5,8	5,9
Prosječna mjesečna bruto plaća, u kunama	6.634	7.047	7.374	-
Stopa nezaposlenosti ILO, %	11,2	9,6	-	-
Broj registriranih nezaposlenih, 1000, kr	293,2	254,5	245,2	232,8
Broj zaposlenih, 1000, kr	1.467,4	1.515,6	1.521,1	-

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija

2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Novi plan proračunskih prihoda za 2008. godinu temelji se na planiranim makroekonomskim kretanjima u ostatku godine i dosadašnjem ostvarenju prihoda u 2008. godini. Prema novom planu, **ukupni prihodi** za 2008. godinu iznose 118,4 milijardi kuna i u odnosu na prethodnu godinu bilježe povećanje od 9,6 milijardi kuna ili 8,8%, dok se u odnosu na prvotni plan povećavaju za 2,5 milijardi kuna. Ukupni prihodi sastoje se od prihoda poslovanja planiranih u iznosu 118,1 milijardi kuna te prihoda od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 357,4 milijuna kuna.

U strukturi prihoda poslovanja, najznačajniji su **porezni prihodi** koji su novim planom za 2008. godinu planirani u iznosu od 67,6 milijardi kuna, što je međugodišnji rast od 11,2%. Porezni prihodi projicirani su na temelju ostvarenja u prvih pet mjeseci 2008. godine, te u skladu s očekivanjima u kretanju gospodarstva do kraja godine, uzimajući u obzir efekte promjena u Zakonu o porezu na dohodak. Novim planom za 2008. godinu najveće izmjene u poreznim prihodima bilježe porez na dodanu vrijednost, porez na dobit i trošarine. U odnosu na prvotni plan porezni prihodi rastu za 1,6 milijardi kuna.

Prihodi od poreza na dohodak prema novom planu za 2008. godinu iznose 1,9 milijardi kuna. U odnosu na originalni plan ovo je smanjenje od 53,6 milijuna kuna. Novi plan prihoda od poreza na dohodak rezultat je rasta zaposlenosti i plaća, te izmjena u zakonskim propisima. Smanjenje očekivanih prihoda od poreza na dohodak u odnosu na prvotni plan rezultat je izmjena i dopuna Zakona o porezu na dohodak kojim se u drugom dijelu godine povećava osnovni osobni odbitak s 1.600 na 1.800 kuna, no taj efekt je ublažen boljim prikupljanjem prihoda u prvoj polovici godine. Budući da se Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak smanjuju sveukupni prihodi po osnovi poreza na dohodak, izvršit će se dodatna raspodjela poreza na dohodak jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi mogle izvršavati svoje funkcije, a slijedom toga mijenja se i Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tako se dosadašnja raspodjela u porezu na dohodak mijenja na način da se gradovima i općinama poveća udio u porezu na dohodak za 3 postotna boda, a županijama za 0,5 postotnih bodova.

Novim planom za 2008. godinu **prihodi od poreza na dobit** povećavaju se za 381,4 milijuna kuna u odnosu na originalni plan, stoga prema novom planu prihod od poreza na dobit iznosi 10,0 milijardi kuna.

Na temelju ostvarenja u prvih pet mjeseci i očekivanja do kraja godine, **prihodi od poreza na imovinu** novim planom za 2008. godinu bilježe međugodišnji rast od 7,4%, što znači da se prvotno planirani prihodi od poreza na imovinu smanjuju za 12,0 milijuna kuna.

Novim planom za 2008. godinu **prihod od poreza na dodanu vrijednost** bilježi najveći rast u odnosu na prvotni plan. Tako se planira ostvariti 42,8 milijardi kuna prihoda od PDV-a, čime se bilježi međugodišnji rast od 13,3%. Ovo projicirano povećanje prihoda od poreza na dodanu vrijednost temelji se na ostvarenju prihoda od PDV-a u prvih pet mjeseci 2008. godine, kao i na očekivanjima u kretanju turističke potrošnje, osobne potrošnje i inflacije do kraja godine. Na osnovu svega navedenog novim planom za 2008. godinu prihodi od poreza na dodanu vrijednost povećavaju se za 1,3 milijarde kuna. Uz to potrebno je istaknuti vrlo veliki angažman usmjeren na kontrolu prikupljanja poreznih prihoda i sprječavanje porezne evazije, što će također utjecati na povećanje prihoda.

Prihod od trošarina novim planom za 2008. godinu bilježi najveće smanjenje. Tako su prihodi od trošarina projicirani u iznosu od 9,2 milijarde kuna, te bilježe smanjenje u odnosu na prvotni plan od 228,6 milijuna kuna. Najveće smanjenje u odnosu na originalni plan bilježe prihodi od trošarina na naftne derivate.

Novim planom za 2008. godinu planirano je povećanje **prihoda od doprinosa** za 648,9 milijuna kuna, pa je tako novi planirani iznos prihoda od doprinosa 41,4 milijarde kuna, što čini međugodišnji rast od 11,2%. Projekcija prihoda od doprinosa temelji se na dobrom ostvarenju prihoda po ovoj osnovi u prvih pet mjeseci, te na očekivanjima o rastu bruto plaća i zaposlenosti u Republici Hrvatskoj do kraja godine.

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2008. planirani u iznosu od 987,2 milijuna kuna, što je za 17,9 milijuna kuna više od prvotnog plana za 2008. godinu.

Novim planom za 2008. godinu planirano je 4,7 milijardi kuna **prihoda od imovine** što je rast od 185,4 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. U strukturi prihoda od imovine najveće povećanje bilježe prihodi od dividendi, te prihodi od dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države.

Prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima novim planom za 2008. godinu povećani su za 26,7 milijuna kuna te sad iznose 2,8 milijardi kuna što čini međugodišnji rast od 10,3%. Projekcija je temeljena na ostvarenju u prvih pet mjeseci 2008. godine, te na očekivanju o kretanjima ovih prihoda do kraja godine.

Ostali prihodi državnog proračuna koji se sastoje od prihoda od kazni, prihoda od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika, te donacija od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države novim planom za 2008. godinu ostali su približno razini prvotnog plana.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine se novim planom za 2008. godinu planiraju u iznosu od 357,4 milijuna kuna čime su u odnosu na prvotni plan povećani za 51,0 milijun kuna.

Tablica 2.: Usporedba prihoda državnog proračuna planiranih planom i rebalansom za 2008. godinu

PRIHODI (milijuni HRK)	Ostvarenje 2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika Rebalans 2008. - Plan 2008.
UKUPNI PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	108.819	115.918	118.409	2.490
UKUPNI PRIHODI POSLOVANJA	108.321	115.612	118.051	2.439
1. Prihodi od poreza	60.837	66.067	67.626	1.560
Porez i prirez na dohodak	1.773	1.927	1.874	-54
Porez na dobit	8.816	9.640	10.021	381
Porezi na imovinu	579	633	621	-12
Porezi na robu i usluge	48.028	52.176	53.291	1.115
- Porez na dodanu vrijednost	37.748	41.408	42.752	1.343
- Porez na promet	169	183	176	-7
- Trošarine	9.097	9.463	9.235	-229
- Poseban porez na automobile	1.433	1.498	1.524	26
- Poseban porez na naftne derivate	3.413	3.511	3.363	-148
- Poseban porez na alkohol	231	242	235	-7
- Poseban porez na pivo	743	776	738	-38
- Poseban porez na bezalkoholna pića	142	149	144	-5
- Poseban porez na duhanske preradevine	2.944	3.077	3.031	-46
- Poseban porez na kavu	162	179	168	-11
- Poseban porez na luksuzne proizvode	28	31	32	1
- Porezi i naknade od igara na sreću i zabavu	505	558	582	24
- Ostali porezi na robu i usluge	510	563	547	-16
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.641	1.690	1.819	129
2. Doprinosi	37.203	40.722	41.371	649
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	16.940	18.560	18.896	336
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	18.543	20.266	20.555	289
Doprinosi za zapošljavanje	1.720	1.896	1.919	23
3. Pomoći	477	969	987	18
4. Prihodi od imovine	6.681	4.500	4.685	185
Prihodi od financijske imovine	1.477	597	817	219
Prihodi od nefinancijske imovine	5.204	3.902	3.868	-34
5. Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	2.574	2.813	2.840	27
6. Ostali prihodi	547	541	542	1
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	499	306	357	51
Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	20	20	70	50
Prihodi od prodaje proizvedene imovine	281	282	283	1
Prihodi od prodaje zaliha	198	5	5	0

3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Opisano povećanje prihoda se rebalansom proračuna pažljivo usmjerava na programe koji prvenstveno potiču rast gospodarstva i smanjuju utjecaj globalnih kretanja na standard stanovništva. Mjere koje je u tom smjeru Vlada poduzela i koje se direktno reflektiraju u rebalansu jesu:

- izmjene Zakona o porezu na dohodak kojima je povećan osnovni osobni odbitak što se direktno reflektira na standard građana. S druge strane, s obzirom da je porez na dohodak prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izmijenjen je i Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te je državni proračun na taj način direktno financirao ovu mjeru smanjenja poreza na dohodak prema stanovništvu,
- uvođenje strukturnih potpora stanovništvu i gospodarstvu radi ublažavanja utjecaja rasta cijene energenata za što je izdvojeno 600,0 milijuna kuna,
- povećanje strateških robnih zaliha što je s obzirom na globalna kretanja važan prioritet te se rebalansom za to osigurava dodatnih 100,0 milijuna kuna,
- poticanje poslovnog okružja i stvaranje prepoznatljivog i uspješnog gospodarstva spremnog za ulazak na europsko i svjetsko tržište za što je za programe potpora razvoja industrije izdvojeno dodatnih 138,0 milijuna kuna,
- povećanje ulaganja u ravnomjerni regionalni razvoj kao jedan od temelja kvalitetnog rasta države u cjelini za što je izdvojeno dodatnih 200,0 milijuna kuna
- pojačani razvoj turizma kao jedne od strateški grana u kojoj Hrvatska ima značajne komparativne prednosti za što se rebalansom osigurava na do sada predviđenih 228,0 milijuna kuna dodatnih 32,0 milijuna kuna,
- poticanje znanja i izvrsnosti hrvatskog društva kontinuirano je među važnim prioritetima za što se iz godine u godinu u proračunu sredstva povećavaju za više od 10 posto godišnje, a rebalansom u ovoj godini izdvajaju se dodatna 334,0 milijuna kuna,
- modernizacija pravosudnog sustava koja izravno utječe na stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja i veću pravnu sigurnost građana za što je rebalansom izdvojeno dodatnih 50 milijuna kuna,
- nastavak rješavanja pitanja zdravstva: rebalansom 2007. izdvojeno je dodatnih 1,7 milijardi kuna za obveze HZZO-a, a ovim rebalansom izdvaja se milijarda kuna za obveze bolnica te dodatnih 400,0 milijuna kuna za ostale rashode HZZO-a.

Rashodi poslovanja su se u 2008. godini u odnosu na 2007. povećali za 7,3 milijardi kuna za razliku od 2007. godine kada je povećanje bilo znatno veće i iznosilo je 13,1 milijardi kuna. Rebalansom u 2008. godini rashodi poslovanja povećavaju se, ali rast je i dalje manji od međugodišnjeg rasta koji je bio u ranijim godinama.

Rashodi poslovanja rebalansom se povećavaju sa 114,7 milijardi kuna na 117,3 milijardi kuna odnosno za 2,6 milijarde kuna. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine povećavaju se za 120,0 milijuna kuna odnosno sa 3,8 milijardi kuna na 3,9 milijardi kuna.

Tablica 3.: Rashodi državnog proračuna

	Ostvarenje 2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika reb. 2008. - plan 2008.
<i>(milijuni HRK)</i>				
UKUPNI RASHODI (3+4)	111.052	118.448	121.214	2.766
3 Rashodi poslovanja	108.008	114.691	117.327	2.635
31 Rashodi za zaposlene	19.941	21.486	21.635	149
32 Materijalni rashodi	7.513	9.059	9.174	115
34 Financijski rashodi	5.066	5.538	5.541	3
35 Subvencije	6.492	7.146	7.553	407
36 Pomoći	8.312	7.422	6.034	-1.388
37 Naknade građanima i kućanstvima	55.122	57.973	59.718	1.745
38 Ostali rashodi	5.560	6.067	7.672	1.605
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.044	3.757	3.888	131

3.1. Potpore stanovništvu i gospodarstvu

Izmjenama Zakona o porezu na dohodak povećava se neoporezivi dio dohotka sa 1.600 na 1.800 kuna čime se smanjuje porezno opterećenje dohotka stanovništva i tako direktno povećava kupovna moć. S obzirom da je porez na dohodak od 2007. godine prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izmijenjen je i Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi se iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kompenziralo smanjenje sredstava iz poreza na dohodak.

Uz navedene mjere koje imaju efekt na strani proračunskih prihoda u smislu njihova smanjenja uvedene su i potpore stanovništvu i gospodarstvu koje također imaju za cilj smanjenje utjecaja kretanja na globalnom tržištu koja se prvenstveno reflektiraju u rastu cijena. U proračunu je predviđena nova aktivnost: Strukturne potpore sektoru stanovništva i gospodarstva u visini od 600 milijuna kuna.

Tablica 4.: Potpore stanovništvu i gospodarstvu

000 kuna	Izvršenje 2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4 = 3 - 2	5=3/1
STRUKTURNE POTPORE SEKTORU STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA	0	0	600.000	600.000	x
35 - Subvencije	0	0	250.000	250.000	x
37 - Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	0	0	350.000	350.000	x

3.2. Poticanje poslovnog okruŹja

Za posebne programe poticanja poduzetništva u 2008. godini izdvaja se 48 posto više proračunskih sredstava u odnosu na prethodnu godinu. Proračun za 2008. godinu također posebnu pozornost posvećuje razvoju izvozno orijentiranih poduzeća. Izdvajat će se značajna sredstva i u poduzetničku infrastrukturu, poticati daljnje stvaranje poduzetničkih zona i povezivanje poduzetništva i istraživačke djelatnosti. U 2008. godini ulaganja u programe poticanja poduzetništva dva puta su veća u odnosu na 2004. godinu.

Rebalansom se sva navedena ulaganja nastavljaju te se izdvajaju dodatna sredstva za programe potpora razvoja prerađivačke industrije (tekstilna, koŹna, obućarska) u skladu s ciljevima utvrđenim u dokumentu: „Industrijska politika RH u pripremi za članstvo u Europskoj uniji“ u iznosu od 138,0 milijuna kuna

Tablica 5.: Ulaganja u poticanje poduzetništva

000 kuna	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4=3-2	5=3/1
Poticanje izvoza	202.603	247.166	247.481	315	122,15
Razvoj obrta	23.125	23.693	23.693	0	102,46
Razvoj poduzetništva	416.217	630.348	624.051	-6.297	149,93
Poticanje proizvodnje	682.486	688.794	693.797	5.003	101,66
Povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva	84.509	119.660	242.770	123.110	287,27
Mala brodogradnja	38.396	69.000	87.000	18.000	226,59
UKUPNO	1.447.336	1.778.661	1.918.792	140.131	132,57

3.3. Regionalni razvoj

Posebni programi regionalnog razvoja u posljednje četiri godine dvostruko su povećani.

DrŹava izdvaja 2,0 milijardi kuna za programe Fonda za regionalni razvoj, obnovu i razvoj vodoopskrbnog sustava, razvoj otoka, područja od posebne drŹavne skrbi i brdsko-planinska područja te ostale programe regionalnog razvoja. Pritom je značajno spomenuti da su ulaganja u razvoj hrvatskih otoka gotovo dvostruko veća u 2008. godini u odnosu na 2004., pri čemu su samo u odnosu na 2007. godinu porasla za 30 posto. Više nego dvostruki rast u odnosu na 2004. godinu također biljeŹe i programi za područja posebne drŹavne skrbi i brdsko-planinska područja. Osnovni cilj je brŹi razvoj tih područja i povećanje kvalitete Źivota stanovništva kako bi se potaknula demografska obnova u tim krajevima, a njihovo gospodarstvo ujednačilo s razinom ostalih dijelova Hrvatske.

Rebalansom se dodatno ulaŹe u ravnomjeran razvoj te je predviđeno ulaganje od 200,0 milijuna kuna u programe: regionalnog razvoja, povratka prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba, razvoj te obnovu i izgradnju vodoopskrbnih sustava, zaštitu voda i mora od zagađanja i druge.

Tablica 6.: Ulaganja u regionalni razvoj

000 kuna	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4=3-2	5=3/1
Program regionalnog razvoja	830.691	748.845	809.061	60.216	97,40
Program povratka prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba	520.762	523.986	578.486	54.500	111,08
Razvoj vodoopskrbnog sustava	119.194	114.300	159.300	45.000	133,65
Obnova i izgradnja vodoopskrbnog sustava	10.959	10.000	47.000	37.000	428,88
Zaštita mora i voda od zagađanja	125.639	52.000	62.700	10.700	49,90
UKUPNO	1.607.245	1.449.130	1.656.546	207.416	103,07

3.4. Turizam

Već u samom proračunu za 2008. godinu dan je veliki značaj ovoj strateškoj grani hrvatskog gospodarstva te su bila predviđena ulaganja za čak 48,8 posto veća u odnosu na 2007. godinu. Rebalansom se uvode dodatni programi vezani uz jačanje konkurentnosti te se izdvaja ukupno dodatnih 32,0 milijuna kuna.

Tablica 7.: Ulaganja u turizam

000 kuna	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4=3-2	5=3/1
Poticaji za povećanje konkurentnosti turističkog tržišta	5.925	11.000	46.500	35.500	784,81
Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u turizmu	58.336	81.930	67.360	-14.570	115,47
Razvoj turističkog sektora	74.468	79.570	84.570	5.000	113,57
Ostala ulaganja u turizam	13.536	60.744	66.814	6.070	493,60
UKUPNO	152.265	233.244	265.244	32.000	174,20

3.5. Znanost i obrazovanje

Poticanje znanja i izvrsnosti hrvatskog društva kontinuirano je među važnim prioritetima za što se iz godine u godinu u proračunu sredstva povećavaju za više od 10 posto godišnje, a rebalansom u ovoj godini izdvajaju se dodatna 334,0 milijuna kuna i to za:

Tablica 8.: Ulaganja u znanost, obrazovanje i šport

000 kuna	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4=3-2	5=3/1
Osnovnoškolsko obrazovanje	4.171.615	4.579.860	4.582.070	2.210	109,84
Srednjoškolsko obrazovanje	2.062.181	2.326.975	2.370.623	43.648	114,96
Visokoškolsko obrazovanje	2.426.586	2.644.487	2.712.003	67.516	111,76
Znanstveno-istraživačka djelatnost	858.235	926.357	937.362	11.005	109,22
Informacijska tehnologija, šport i međunarodna suradnja	1.291.773	1.238.097	1.447.718	209.621	112,07
UKUPNO	10.810.390	11.715.776	12.049.776	334.000	111,46

3.6. Modernizacija pravosuđa

S ciljem nastavka reforme pravosudnog sustava rebalansom se osigurava dodatnih 50 milijuna kuna za kapitalne investicije i informatizaciju.

Tablica 9.: Ulaganja u pravosudni sustav

000 kuna	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4=3-2	5=3/1
Ministarstvo pravosuđa	362.202	428.818	452.125	23.307	124,83
Zatvorski sustav	416.364	436.107	445.207	9.100	106,93
Sudovi	1.352.501	1.455.323	1.466.698	11.375	108,44
Državna odvjetništva	241.485	260.866	267.084	6.218	110,60
UKUPNO	2.372.552	2.581.114	2.631.114	50.000	110,90

3.7. Zdravstvo

Pitanje zdravstva potrebno je promatrati s dva aspekta: jedan je HZZO i direktni dobavljači HZZO-a, a drugi bolnice koje se financiraju iz proračuna, ali samostalno upravljaju svojim poslovanjem te podmiruju obveze sa svojih računa. Rebalansom u 2007. godini rješavane su obveze HZZO-a te je izdvojeno dodatnih 1,7 milijardi kuna. Rebalansom u ovoj godini rješava se drugi dio sustava zdravstva – bolnice za što se izdvaja 1,0 milijarda kuna. Dodatnih 400 milijuna kuna predviđeno je rebalansom za HZZO.

Tablica 10.: Zdravstvo

000 kuna	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika R08-P08	Indeks R08/07
	1	2	3	4=3-2	5=3/1
Primarna zdravstvena zaštita	3.107.655	3.176.415	3.367.033	190.618	108,35
Bolnička i specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita	8.398.406	8.868.844	9.868.844	1.000.000	117,51
Tercijarna zdravstvena zaštita	25.503	27.903	27.303	-600	107,06
Lijekovi na recepte	2.401.500	2.353.420	2.553.420	200.000	106,33
Ortopedski uređaji i pomagala	527.000	421.975	421.975	0	80,07
Redovni porodični dopust	687.659	820.000	820.000	0	119,25
Naknade za bolovanja i druge isplate osiguranicima	1.736.733	1.493.900	1.493.900	0	86,02
Dopunsko zdravstveno osiguranje	456.156	347.600	347.600	0	76,20
Zaštita zdravlja na radu		380.000	380.000	0	x
Kapitalna ulaganja u zdravstveni sustav (bolnice i druge zdravstvene ustanove)	538.799	585.922	552.359	-33.563	102,52
Podmirenje dospjelih obveza u zdravstvenom osiguranju	1.200.000	0	0	0	0,00
UKUPNO	19.079.411	18.475.979	19.832.434	1.356.455	103,95

4. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA DRŽAVNOG PRORAČUNA

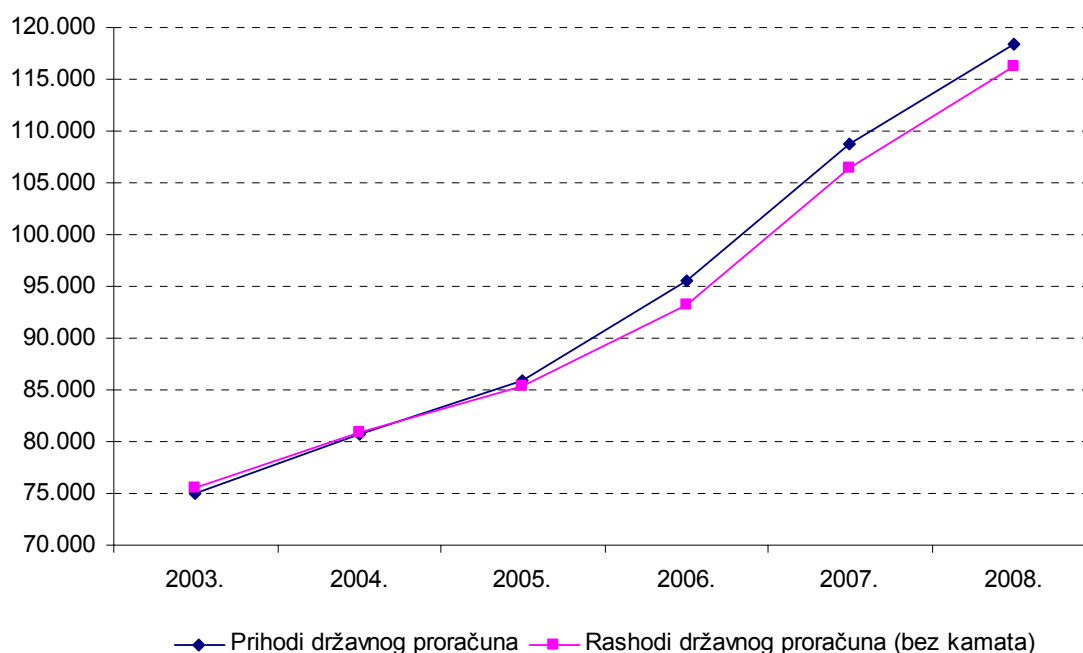
Slijedom ukupno planiranih prihoda državnog proračuna (prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine) u iznosu od 118,4 milijarde kuna te ukupno planiranih rashoda državnog proračuna (rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine) u iznosu 121,2 milijarde kuna, planirani manjak državnog proračuna za 2008. godinu iznosi 2,8 milijardi kuna ili 0,9% procijenjenog bruto domaćeg proizvoda za 2008. godinu.

Tablica 11.: Procjena ukupnog manjka/viška državnog proračuna

(milijuni HRK)	Ostvarenje 2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.	Razlika reb. 2008. - 2007.	Razlika reb. 2008. - plan 2008.
UKUPNI PRIHODI	108.819	115.918	118.409	9.589	2.490
6 Prihodi poslovanja	108.321	115.612	118.051	9.731	2.439
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	499	306	357	-141	51
UKUPNI RASHODI	111.052	118.448	121.214	10.163	2.766
3 Rashodi poslovanja	108.008	114.691	117.327	9.319	2.635
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.044	3.757	3.888	844	131
UKUPNI MANJAK / VIŠAK	-2.232	-2.530	-2.806	-574	-276

Kada se uzme u obzir da su u rashode poslovanja uključene i kamate u iznosu od 5,0 milijardi kuna vidljivo je da se pozitivni trend pokrenut 2004. godine uvođenjem reda u javne financije kontinuirano nastavlja i pojačava: Potrošnja države u potpunosti se financira iz prihoda bez potrebe za daljnjim zaduživanjem te da se i dio prihoda poslovanja koristi za amortizaciju ranijih dugova (otplate kamata).

Slika 1.: Primarni saldo državnog proračuna

5. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ukupni prihodi državnog proračuna sastoje se od prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine koji su za 2008. godinu utvrđeni u iznosu 118,4 milijardi kuna. S druge strane ukupni rashodi državnog proračuna koji se sastoje od rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine planirani su na razini 121,2 milijardi kuna.

Iz kretanja ukupnih prihoda i ukupnih rashoda državnog proračuna u 2008. godini planiran je manjak državnog proračuna u iznosu 2,8 milijardi kuna. Planirani manjak državnog proračuna financirati će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planom za 2008. godinu planirani su u iznosu od 12,2 milijardu kuna. U isto vrijeme, ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planiraju se na razini 9,4 milijardi kuna. U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio, od 5,0 milijardi kuna ili 54%, imaju izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire odnosno za izdane obveznice i trezorske zapise.

Slijedeća po veličini stavka ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova koji su planirani u iznosu od 3,2 milijardi kuna. U strukturi ukupnih izdataka za otplatu glavnice primljenih zajmova prednjače izdaci za otplate glavnice primljenih zajmova u inozemstvu čiji udio u ukupnim otplatama glavnice primljenih zajmova iznosi 67,5%.

Ostatak ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova nad izdacima za otplatu zajmova i vrijednosnih papira odnosi se na izdatke za dane zajmove te izdatke za dionice i udjele u glavnici. Izdaci za dane zajmove su planirani u iznosu od 698,2 milijuna kuna dok su izdaci za dionice i udjele u glavnici planirani u iznosu 438,0 milijuna kuna.

U strukturi primitaka od financijske imovine i zaduživanja najveći dio u iznosu od 5,5 milijardi kuna ili 45,5% čine primljeni zajmovi od tuzemnih banaka i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora. Ova kategorija zamjenjuje ranije planirane primitke od prodaje inozemnih obveznica, u svrhu pune koordinacije fiskalne i monetarne politike s ciljem ublažavanja negativnih učinaka krize i nestabilnosti svjetskih financijskih tržišta.

Tablica 12.: Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni HRK)	Ostvarenje 2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.
PRIHODI POSLOVANJA	108.321	115.612	118.051
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	499	306	357
RASHODI POSLOVANJA	108.008	114.691	117.327
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	3.044	3.757	3.888
RAZLIKA - VIŠAK/MANJAK	-2.232	-2.530	-2.806
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	11.547	11.820	12.169
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	11.036	9.290	9.363
PROMJENA U STANJU DEPOZITA	-1.722	0	0
NETO FINANCIRANJE	2.232	2.530	2.806
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0	0	0

6. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Uređivanjem institucionalnih sektora sukladno ESA 95 metodologiji osigurava se usklađenost domaće statistike nacionalnih računa s najboljom praksom i metodologijom statistike javnih financija Europske unije. Temeljem određivanja sektora države sukladno navedenoj metodologiji došlo je do određenih promjena u obuhvatu opće države. Od promjena koje valja naglasiti u ovom poglavlju obrazloženja rebalansa financijskih planova izvanproračunskih korisnika valja izdvojiti činjenicu da sukladno pravilima metodologije ESA 95, Hrvatske autoceste ne zadovoljavaju kriterije razvrstavanja u sektor države već u sektor nefinancijskih poduzeća.

Ukupni prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika rebalansom za 2008. godinu planirani su u iznosu od 6,4 milijarde kuna. U strukturi prihoda poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu, najznačajniji izvor predstavljaju prihodi od administrativnih pristojbi i prihodi po posebnim propisima u iznosu 3,6 milijardi kuna ili 56% ukupno planiranih prihoda. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode od vodoprivrede unutar Hrvatskih voda te naknada za zaštitu okoliša unutar Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Slijedeća po veličini stavka prihoda u rebalansu plana izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu su pomoći čineći 35,4% ukupnih prihoda, a planirane su u iznosu 2,3 milijarde kuna. Slijede prihodi od imovine koji u prihodima poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu čine 8,2% ukupnog iznosa. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode od nefinancijske imovine i to na ostale prihode od financijske imovine kod Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Promatrajući prema ukupnim prihodima pojedinih izvanproračunskih korisnika, u rebalansu plana za 2008. godinu najveći udio ostvaruju Hrvatske ceste i Hrvatske vode na koje iskazano zajedno otpada 66% ukupno planiranih prihoda izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine planirani su u iznosu od 81,3 milijuna kuna i najvećim dijelom se odnose na prihode od prodaje poslovnih objekata unutar Hrvatskog fonda za privatizaciju.

Ukupni rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu rebalansom njihovih financijskih planova planirani su u iznosu od 5,4 milijarde kuna, a u najvećem dijelu odnose se na materijalne rashode koji iznosom od gotovo 3,3 milijarde čine 60,3% ukupnih rashoda. U najvećoj mjeri ovi rashodi se odnose na materijalne rashode za usluge tekućeg i investicijskog održavanja i to na pozicijama Hrvatskih voda i Hrvatskih cesta. Nakon materijalnih rashoda, u strukturi ukupnih rashoda izvanproračunskih korisnika, drugo mjesto zauzimaju ostali rashodi na koje otpada 22,1% ukupnih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika. Najveći dio ovih rashoda odnosi se na kapitalne rashode Hrvatskih voda. Na pomoći unutar opće države ukupno otpada 7,7% ukupnih rashoda poslovanja, a najvećim dijelom odnose se na pomoći Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Na sve preostale rashode ukupno otpada 10% ukupnih rashoda poslovanja gdje najveći udio (5,5%) svojim planiranim iznosom od 301 milijun kuna zauzimaju rashodi za zaposlene.

Promatrajući po pojedinim izvanproračunskim korisnicima, najveće planirane rashode za 2008. godinu bilježe Hrvatske vode i Hrvatske ceste na koje otpada gotovo 70% ukupno planiranih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu.

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu planirani u iznosu od gotovo 2 milijarde kuna i najvećim dijelom se odnose na nabavu proizvedene dugotrajne imovine, konkretnije u najvećem dijelu se odnose na investicije u ceste i druge građevinske objekte. Najveći dio ukupne nabave nefinancijske imovine

izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu odnosi se na investicije Hrvatskih cesta na koje otpada čak 68,4% ukupnih nabavki nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika.

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika za 2008. godinu planirani su u manjem iznosu od ukupnih rashoda za 885 milijuna kuna. Razlika prihoda i rashoda financirati će se ukupnim primicima od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 2 milijarde kuna uz istovremeno ostvarenje ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 659 milijuna kuna.

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE

Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države iskazuje se na gotovinskom načelu kao zbroj manjka/viška svih razina opće države (državnog proračuna, izvanproračunskih korisnika i jedinica lokalne države). U 2008. godini planiran je ukupni manjak konsolidirane opće države u iznosu od 4 milijarde kuna ili 1,3% procijenjenog bruto domaćeg proizvoda za 2008. godinu. Ukupni manjak/višak izračunava se kao razlika ukupnih prihoda proračuna opće države koji obuhvaćaju prihode poslovanja i prihode od prodaje nefinancijske imovine svih razina opće države te ukupnih rashoda proračuna opće države koji se sastoje od rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine svih razina opće države.

Za potrebe međunarodne usporedivosti i sudjelovanja u procesu fiskalnog nadzora Europske unije kojega su obveznice sve zemlje članice i zemlje kandidati izračunava se mjera ukupnog manjka/viška sukladno ESA 95 metodologiji. Ova se mjera zove neto pozajmljivanje / neto zaduživanje te također predstavlja razliku ukupnih prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine te rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Osnovne pretpostavke izračuna neto pozajmljivanja / neto zaduživanja sukladno metodologiji ESA 95 Europske unije jest osiguravanje jedinstvenih pravila računovodstvenog evidentiranja transakcija prema načelu nastanka događaja uz primjenu definiranih principa za određivanje obuhvata institucionalnih sektora. Pri tom valja naglasiti da je polazište za izračun neto pozajmljivanja / neto zaduživanja razina manjka/viška sukladno nacionalnoj metodologiji i nacionalnom knjigovodstvu, koji je u slučaju Hrvatske u visokoj razini usklađenosti s propisanom metodologijom. Planirano neto pozajmljivanje / neto zaduživanje za 2008. godinu iznosi 1,3% BDP-a.

Tablica 13..: Procjena ukupnog manjka/viška konsolidirane opće države

	2007.	Plan 2008.	Rebalans 2008.
<i>Ukupni manjak/višak državnog proračuna, % BDP-a</i>	-0,8	-0,8	-0,9
<i>Ukupni manjak/višak izvanproračunskih korisnika, % BDP-a</i>	-0,5	-0,7	-0,3
<i>Ukupni manjak/višak jedinica lokalne države, % BDP-a</i>	0,2	-0,1	-0,1
<i>Ukupni manjak/višak opće države, % BDP-a</i>	-1,1	-1,6	-1,3
<i>Neto pozajmljivanje / neto zaduživanje ESA 95, % BDP-a</i>	-1,6	-1,6	-1,3